ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

20. května 2010 *

Ve věci C-160/09,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Symvoulio tis Epikrateias (Řecko) ze dne 1. dubna 2009, došlým Soudnímu dvoru dne 8. května 2009, v řízení

Ioannis Katsivardas - Nikolaos Tsitsikas OE

proti

Ypourgos Oikonomikon,

* Jednací jazyk: řečtina.

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda senátu, E. Juhász, G. Arestis, T. von Danwitz (zpravodaj) a D. Šváby, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,
vedoucí soudní kanceláře: L. Hewlett, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 3. března 2010,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE, E. Stamoulim a S. Gikasem, dikigoroi,

– za řeckou vládu E. Leftheriotou, A. Vasilopoulou a S. Papaïoannou, jako zmocněnkyněmi,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,

– za Evropskou komisi G. Valero Jordanou a I. Zervasem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generální advokátky, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu doložky nejvyšších výhod, která je obsahem článku 4 Dohody o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím na jedné straně a Kartagenskou dohodou a jejími členskými státy, Bolívií, Kolumbií, Ekvádorem, Peru a Venezuelou, na straně druhé, schválené nařízením Rady (EHS) č. 1591/84 ze dne 4. června 1984 (Úř. věst. L 153, s. 1; Zvl. vyd. 11/15, s. 162).

2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Ioannis Katsivardas – Nikolaos Tsitsikas OE (dále jen „Katsivardas"), společností založenou podle řeckého práva, a Ypourgos Oikonomikon (ministerstvo financí) ve věci vrácení částky zaplacené společností Katsivardas v návaznosti na celní odbavení zásilky banánů dovezených z Ekvádoru v roce 1993 z titulu spotřební daně z banánů stanovené v té době řeckými právními předpisy.

Právní rámec

Mezinárodní úmluvy

Všeobecná dohoda o clech a obchodu

3 Všeobecná dohoda o clech a obchodu z roku 1994 (dále jen „GATT z roku 1994“), která je uvedena v příloze 1A Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO), byla schválena rozhodnutím Rady 94/800/EHS ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80). Článek 1 písm. a) GATT z roku 1994 stanoví, že obsahuje ustanovení Všeobecné dohody o clech a obchodu z roku 1947 (dále jen „GATT z roku 1947“), ve znění opraveném, doplněném nebo změněném ustanoveními právních nástrojů, které vstoupily v platnost před datem vstupu Dohody o zřízení Světové obchodní organizace v platnost.

4 Mezi tato ustanovení GATT z roku 1947, která převzala GATT z roku 1994, patří čl. 1 odst. 1, doložka nejvyšších výhod, který zní takto:

„Všechny výhody, přednosti, výsady nebo osvobození poskytnuté kteroukoli smluvní stranou jakémukoli výrobku pocházejícímu z kterékoli jiné země nebo tam určenému

budou ihned a bezpodmínečně přiznány obdobnému výrobku pocházejícímu z území všech ostatních smluvních stran nebo tam určenému. Toto ustanovení se vztahuje na cla a dávky jakéhokoli druhu ukládané při dovozu nebo vývozu nebo v souvislosti s dovozem nebo vývozem, jakož i na cla a dávky, jež zatěžují mezinárodní převod plateb za dovozy nebo vývozy, způsob vybírání těchto cel a dávek, všechny právní předpisy a formální náležitosti v souvislosti s dovozem nebo vývozem, jakož i na všechny otázky, jež jsou předmětem odstavců 2 a 4 článku III."

5 Článek III odst. 2 GATT z roku 1947 se týká poplatků nebo vnitrostátních dávek, zatímco odstavec 4 uvedeného článku odkazuje na zákony, nařízení nebo požadavky, jež se dotýkají prodeje, uvedení do prodeje, nákupu, dopravy, distribuce a používání výrobků.

Dohoda o spolupráci

6 Článek 1 dohody o spolupráci, jejíž znění je nedílnou součástí nařízení č. 1591/84, kterým byla tato dohoda schválena, stanoví, že „[n]a základě svých společných zájmů a v souladu se svými dlouhodobými hospodářskými cíli se smluvní strany zavazují, že v mezích svých pravomocí naváží co možná nejširší hospodářskou spolupráci, z níž nejsou předem vyloučeny žádné oblasti, s přihlédnutím k jejich rozdílné úrovni rozvoje". Totéž ustanovení uvádí, že cílem této spolupráce je „obecně přispívat k rozvoji ekonomik a ke zvyšování životní úrovně stran".

7 Článek 4 uvedené dohody stanoví:

„Doložka nejvyšších výhod

1. Smluvní strany si, pokud jde o dovážené nebo vyvážené zboží, vzájemně poskytnou doložku nejvyšších výhod ve všech záležitostech, které se týkají:

– cel a poplatků všeho druhu, včetně postupů při výběru těchto cel a poplatků,

– správních předpisů týkajících se celního odbavení, tranzitu, skladování nebo překládání,

– přímých nebo nepřímých daní a jiných vnitrostátních poplatků,

– správních předpisů týkajících se plateb, včetně přidělování zahraniční měny a převodů těchto plateb,

– správních předpisů ovlivňujících prodej, nákup, dopravu, distribuci a používání zboží na vnitřním trhu.

2. Ustanovení odstavce 1 se nepoužijí v případě:

a) výhod poskytnutých sousedním zemím za účelem usnadnění obchodu v příhraničních oblastech;

b) výhod poskytnutých s cílem zřízení celní unie nebo zóny volného obchodu nebo v důsledku zřízení takové celní unie nebo zóny volného obchodu, včetně výhod sjednaných v rámci zóny regionální hospodářské integrace v Latinské Americe;

c) výhod poskytnutých některým zemím v souladu s [GATT z roku 1947];

d) výhod, které členské státy Kartagenské dohody poskytují některým zemím v souladu s Protokolem o obchodních jednáních mezi rozvojovými státy v souvislosti s [GATT z roku 1947].

3. Tento článek se použije, aniž jsou dotčena práva a povinnosti podle [GATT z roku 1947].“

8 Článek 5 dohody o spolupráci týkající se Smíšeného výboru pro spolupráci ve svém odstavci 2 stanoví, že mu mimo jiné přísluší doporučovat řešení, jak řešit rozpory, které mohou nastat mezi stranami, pokud jde o výklad a provádění této dohody.

9 Příloha II Dohody o spolupráci, nazvaná „Prohlášení o obchodní spolupráci“, zní takto:

„Na základě obchodní spolupráce stanovené touto dohodou strany prohlašují, že jsou připraveny v rámci smíšeného výboru a v souvislosti se svými příslušnými hospodářskými politikami přezkoumat všechny zvláštní problémy, které mohou vzniknout v oblasti obchodu.“

Rámcová dohoda o spolupráci

10 Rámcová dohoda o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím a Kartagenskou úmluvou a jejími členskými státy, Bolivijskou republikou, Kolumbijskou republikou, Ekvádorskou republikou, Peruánskou republikou a Venezuelskou republikou (dále jen „rámcová dohoda o spolupráci“) byla schválena jménem Společenství rozhodnutím Rady 98/278/ES ze dne 7. dubna 1998 (Úř. věst. L 127, s. 10; Zvl. vyd. 11/28, s. 230).

11 V souladu s článkem 2 rámcové dohody o spolupráci se smluvní strany zavazují oživit vzájemné vztahy posílením rozvoje spolupráce prostřednictvím jejího rozšíření na nové oblasti.

12 Článek 4 této rámcové dohody stanoví:

„Smluvní strany si ve svých obchodních vztazích poskytují navzájem doložku nejvyšších výhod v souladu s ustanoveními [GATT z roku 1994].

Obě strany znovu potvrzují svou ochotu provádět vzájemný obchod v souladu s touto dohodou."

13 Článek 33 odst. 2 uvedené rámcové dohody stanoví, že tato dohoda nahrazuje předcházející dohody uzavřené mezi Společenstvím a členskými státy Kartagenské dohody, které jsou s ní neslučitelné nebo totožné.

Čtvrtá úmluva AKT-EHS

14 Čtvrtá úmluva AKT-EHS, podepsaná v Lomé dne 15. prosince 1989, byla schválena rozhodnutím Rady a Komise 91/400/ESUO, EHS ze dne 25. února 1991 (Úř. věst. L 229, s. 1). Článek 1 protokolu č. 5 o banánech připojený k této úmluvě zní takto:

„Co se týče vývozu banánů do Společenství, nebude žádný ze států [Afriky, Karibiku a Tichomoří, které uzavřely uvedenou úmluvu (dále jen ‚státy AKT')], pokud jde

o přístup na jejich tradiční trhy a jejich výhody na těchto trzích, vystaven méně příznivým podmínkám nežli v minulosti či současnosti."

Vnitrostátní právo

15 Článek 7 zákona č. 1798/1988, ve znění zákona č. 1914/1990, stanovil, že od 1. července 1988 se vybírá spotřební daň ve výši 150 GRD za kilogram banánů dovezených ze zahraničí a v některých případech banánů vypěstovaných v Řecku. Před jejím zrušením v roce 1998 byla tato daň zvýšena a poté snížena.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

16 Během července 1993, v návaznosti na celní odbavení zásilky banánů dovezených přímo z Ekvádoru, bylo společnosti Katsivardas uloženo clo a jiné poplatky v celkové částce 6 785 565 GRD (19 913,61 eur), kterou zaplatila, přičemž však vyjádřila výhradu k částce 4 986 100 GRD zaplacené z titulu spotřební daně. Katsivardas poté požádala o vrácení posledně uvedené částky a poměrné části daně z přidané hodnoty, kterou podle svého tvrzení zaplatila bezdůvodně.

17 Jelikož příslušné celní orgány tuto refundaci zamítly, obrátila se Katsivardas na Dioikitiko Protodikeio Athinon (správní soud v Aténách), který její žalobě vyhověl, co se týče zrušení dotčených daňových výměrů a žádosti o refundaci. Jelikož však toto

rozhodnutí bylo změněno odvolacím soudem, Katsivardas podala kasační opravný prostředek k Symvoulio tis Epikrateias (Státní rada).

18 Symvoulio tis Epikrateias má na rozdíl od navrhovatelky v původním řízení za to, že sporná spotřební daň musí být kvalifikována jako vnitrostátní zdanění ve smyslu článku 95 Smlouvy o EHS (později článek 95 Smlouvy o ES, následně po změně článek 90 ES), a nikoliv jako poplatek s účinkem rovnocenným clu ve smyslu článků 9 a 12 Smlouvy o EHS (později články 9 a 12 Smlouvy o ES, následně po změně články 23 ES a 25 ES). Takové vnitrostátní zdanění by přitom bylo možné oprávněně uplatňovat na banány dovážené přímo ze třetích zemí, pokud by znevýhodňující daňové zacházení nebylo vyloučeno zvláštními doložkami obsaženými v obchodních smlouvách mezi Společenstvím a těmito třetími zeměmi, jako je článek 4 dohody o spolupráci.

19 Předkládající soud krom toho odkazuje na rozsudek ze dne 12. prosince 1995, Chiquita Italia (C-469/93, Recueil s. I-4533), podle kterého protokol č. 5 o banánech připojený ke čtvrté úmluvě AKT-EHS obsahuje ustanovení, jehož cílem je zajistit přístup banánů pocházejících ze států AKT na jejich tradiční trhy za podmínek, které nejsou méně příznivé než podmínky platné v době vstupu v platnost dne 1. dubna 1976 podobné doložky obsažené v bodě 1 protokolu č. 6 o banánech připojeného k úmluvě AKT-EHS z Lomé, podepsané dne 28. února 1975 (dále jen „doložka ‚standstill'").

20 Z toho podle jeho názoru plyne, že doložka nejvyšších výhod ve prospěch členských států Kartagenské dohody znamená zrovnoprávnění banánů pocházejících z těchto států s banány pocházejícími z AKT. Možnost, aby předkládající soud posoudil legalitu spotřební daně, jako je spotřební daň dotčená v původním řízení, tak závisí na tom, zda dohoda o spolupráci, a zejména její článek 4, přiznává práva, kterých se jednotlivci mohou dovolávat přímo u vnitrostátních soudů členských států, takže

Katsivardas by mohla uplatňovat tento posledně uvedený článek ve vzájemném spojení s doložkou „standstill“ vůči spotřební dani z banánů dotčené v původním řízení.

21 Předkládající soud konstatuje, že Soudní dvůr ve svém rozsudku ze dne 1. března 2005, Van Parys (C-377/02, Sb. rozh. s. I-1465) určil, že taková práva nemohou vyplývat z doložky nejvyšších výhod obsažené v rámcové dohodě o spolupráci uzavřené později s členskými státy Kartagenské dohody a že zvýhodnění vyplývající z úmluv AKT-EHS se týkají pouze „tradičních“ banánů AKT, tedy banánů pocházejících ze států AKT, jen do výše ročních množství dovážených k 1. dubnu 1976, takže se nezdá, že by tato zvýhodnění mohla být rozšířena na banány pocházející z jiných států.

22 Jelikož měl Symvoulio tis Epikrateias naproti tomu za to, že se Soudní dvůr nikdy nevyjadřoval k dohodě o spolupráci, rozhodl se přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Může jednotlivec (hospodářský subjekt dovážející [pro obchodní účely] banány [původem] z Ekvádoru), který žádá o vrácení vnitrostátní spotřební daně, o které má za to, že ji zaplatil bezdůvodně, uplatňovat u vnitrostátního soudu skutečnost, že vnitrostátní daňový předpis (článek 7 zákona 1798/1988 ve znění článku 10 řeckého zákona 1914/1990) je neslučitelný s článkem 4 dohody [o spolupráci]?“

K předběžné otázce

K přípustnosti

23 Řecká vláda zpochybňuje přípustnost předběžné otázky jednak z důvodu, že cílem této předběžné otázky je nikoliv výklad ustanovení práva Společenství, nýbrž to, v jakém rozsahu může jednotlivec uplatňovat rozpor mezi vnitrostátními ustanoveními a aktem Společenství, a jednak, že neuvádí, jaké ustanovení je třeba vyložit.

24 V tomto ohledu je třeba připomenout, že i když není Soudní dvůr podle článku 234 ES příslušný k tomu, aby použil pravidlo Společenství na určitý spor, a tedy k tomu, aby posoudil ustanovení vnitrostátního práva s ohledem na toto pravidlo, může nicméně v rámci soudní spolupráce zavedené tímto článkem na základě okolností uvedených ve spise vnitrostátnímu soudu poskytnout výklad práva Společenství, který pro něj může být užitečný při posuzování účinků tohoto ustanovení (rozsudek ze dne 11. září 2003, Anomar a další, C-6/01, Recueil s. I-8621, bod 37 a citovaná judikatura).

25 Předběžná otázka položená v rámci tohoto řízení, jež se týká možnosti jednotlivce dovolávat se u vnitrostátního soudu doložky nejvyšších výhod obsažené v článku 4 dohody o spolupráci, aby mohl namítat použití vnitrostátního daňového ustanovení, se přitom týká toho, zda může tato doložka vytvářet přímý účinek vůči jednotlivci, a tedy výkladu této doložky.

26 Uvedená doložka je obsažena v dohodě o spolupráci, jež byla schválena jménem Společenství nařízením č. 1591/84, a je tedy s ohledem na ustálenou judikaturu aktem přijatým orgány Společenství, k jehož výkladu má Soudní dvůr v rámci řízení o předběžné otázce pravomoc (viz v tomto smyslu rozsudky ze dne 30. dubna 1974, Haegeman, 181/73, Recueil s. 449, body 4 až 6; ze dne 16. června 1998, Racke, C-162/96, Recueil s. I-3655, bod 41, a ze dne 22. října 2009, Bogiatzi, C-301/08, Sb. rozh. s. I-10185, bod 23).

27 Mimoto podle rovněž ustálené judikatury se na otázky týkající se výkladu práva Společenství položené vnitrostátním soudem v právním a skutkovém rámci, který tento soud vymezí v rámci své odpovědnosti a jehož správnost nepřísluší Soudnímu dvoru ověřovat, vztahuje domněnka relevance. Soudní dvůr může žádost podanou vnitrostátním soudem odmítnout pouze tehdy, pokud je zjevné, že požadovaný výklad práva Společenství nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 16. prosince 2008, Cartesio, C-210/06, Sb. rozh. s. I-9641, bod 67 a citovaná judikatura).

28 V projednávaném případě odpověď na otázku, zda může jednotlivec, jako je Katsivardas, uplatňovat u vnitrostátních soudů článek 4 dohody o spolupráci, jež je položena předkládajícím soudem, určí, zda se navrhovatelka v původním řízení může užitečně dovolávat doložky standstill, o níž se opírá její argumentace ve věci v původním řízení, co se týče protiprávnosti spotřební daně z banánů stanovené vnitrostátní právní úpravou.

29 Není tak zjevné, že požadovaný výklad práva Společenství není pro předkládající soud relevantní.

30 Z toho plyne, že předběžná otázka je přípustná.

K věci samé

31 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda se může jednotlivec v rámci sporu před vnitrostátními soudy členského státu dovolávat článku 4 dohody o spolupráci přímo.

32 V tomto ohledu je třeba úvodem nejprve připomenout, že podle zásad mezinárodního práva se orgány Evropské unie, které mají pravomoc sjednat a uzavřít dohodu se třetími státy, mohou s těmito třetími státy dohodnout o účincích, které mají ustanovení této dohody vyvolat ve vnitrostátním právním řádu smluvních stran. Pouze tehdy, pokud uvedená dohoda tuto otázku neupravuje, musí o ní rozhodnout příslušné soudy, a zejména Soudní dvůr v rámci své pravomoci na základě Smlouvy o FEU stejně jako o jakékoli jiné otázce výkladu týkající se použití dohody v Unii (viz rozsudky ze dne 26. října 1982, Kupferberg, 104/81, Recueil s. 3641, bod 17; ze dne 23. listopadu 1999, Portugalsko v. Rada, C-149/96, Recueil s. I-8395, bod 34, jakož i ze dne 9. září 2008, FIAMM a FIAMM Technologies v. Rada a Komise, C-120/06 P a C-121/06 P, Sb. rozh. s. I-6513, bod 108).

33 Je rovněž třeba připomenout, že z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že zkoumání přímého účinku ustanovení obsažených v dohodě uzavřené Unií se třetími státy vždy zahrnuje analýzu ducha, systematiky a znění této dohody (viz výše citovaný rozsudek Chiquita Italia, bod 25 a citovaná judikatura).

34 Naproti tomu, jak na jednání uvedla Evropská komise, povaha právního aktu, jímž se dotyčná mezinárodní dohoda schvaluje, není v rámci takového zkoumání relevantní. Jak totiž vyplývá z rozsudku ze dne 30. září 1987, Demirel (12/86, Recueil s. 3719, bod 25), skutečnost, že ustanovení mezinárodní dohody bylo schváleno prostřednictvím buď rozhodnutí, nebo nařízení, nemůže mít dopad na uznání přímého účinku

takového ustanovení. Je tudíž třeba odmítnout argument uplatněný Katsivardas ve prospěch přímého účinku doložky nejvyšších výhod dohody o spolupráci vycházející ze schválení dohody o spolupráci nařízením, na rozdíl od rámcové dohody o spolupráci, jež byla schválena rozhodnutím.

35 Co se týče článku 4 dohody o spolupráci, na rozdíl od toho, co tvrdí italská vláda, skutečnost, že je tento článek obsažen v dohodě o spolupráci, v zásadě nevylučuje, aby se ho jednotlivec mohl dovolávat. Je totiž ustálenou judikaturou, že okolnost, že touto dohodou má být hlavně podporován hospodářský vývoj smluvních třetích států, přičemž se omezuje na zavedení spolupráce mezi smluvními stranami, aniž by měla za cíl budoucí přistoupení těchto států k Unii, nemůže vyloučit přímý účinek některých jejích ustanovení (viz obdobně rozsudky ze dne 5. února 1976, Conceria Bresciani, 87/75, Recueil s. 129, bod 23; Kupferberg, výše citovaný, bod 22, a ze dne 31. ledna 1991, Kziber, C-18/90, Recueil s. I-199, bod 21).

36 Nicméně v bodě 58 výše citovaného rozsudku Van Parys Soudní dvůr při odpovědi na otázku týkající se výkladu doložky nejvyšších výhod obsažené v rámcové dohodě o spolupráci, která nahradila dohodu o spolupráci, rozhodl, že se jednotlivec nemůže dovolávat uvedené doložky u soudu členského státu. Tento výklad není zpochybněn žádným z účastníků řízení, kteří v rámci tohoto řízení předložili Soudnímu dvoru vyjádření.

37 Je tudíž třeba přezkoumat, zda existují skutečnosti, které by umožňovaly odchýlit se od tohoto závěru ohledně doložky nejvyšších výhod obsažené v rámcové dohodě o spolupráci, pokud jde o výklad doložky nejvyšších výhod obsažené v dohodě o spolupráci.

38 Doložka nejvyšších výhod, jak je uvedena jednak v rámcové dohodě o spolupráci, a jednak v dohodě o spolupráci je zajisté odlišného znění. Nicméně odlišné znění

uvedené doložky v dohodě o spolupráci lze považovat za skutečnost, která by vyžadovala odlišný výklad, co se týče jejího případného přímého účinku, pouze tehdy, pokud by z obecné systematiky dohod a jejich účelu vyplývalo, že tímto odlišným zněním měly smluvní strany v úmyslu zbavit článek 4 rámcové dohody o spolupráci přímého účinku, který byl dříve přiznán článku 4 dohody o spolupráci.

39 Charakteristiky rámcové dohody o spolupráci, a zejména jejího článku 4, přitom nevypovídají o skutečnosti, že by smluvním stranám bylo přiznáno méně příznivé postavení ve vztahu k postavení smluvních stran podle dohody o spolupráci, zejména pak s ohledem na doložku nejvyšších výhod.

40 Právě naopak, co se nejprve týče povahy a předmětu rámcové dohody o spolupráci, je třeba konstatovat, že cílem této dohody je obnovit a prohloubit vzájemné závazky, které na sebe vzaly smluvní strany v rámci dohody o spolupráci. Jelikož byly obě dohody uzavřeny mezi stejnými stranami a jelikož jsou prováděny v tomtéž institucionálním rámci prostřednictvím zachování podle čl. 32 odst. 1 rámcové dohody o spolupráci smíšeného výboru a podvýborů stanovených dohodou o spolupráci, stanoví rámcová dohoda o spolupráci širší spolupráci, pokud jde o počet dotčených oblastí, a pokročilejší spolupráci, pokud jde o plánované specifické činnosti.

41 Krom toho změna názvu dohody o spolupráci na rámcovou dohodu o spolupráci vyplývá, jak plyne z čl. 39 odst. 1 rámcové dohody o spolupráci, z vůle smluvních stran otevřít si možnost doplňovat rámcovou dohodu odvětvovými dohodami nebo dohodami týkajícími se specifických činností, a nikoliv z vůle vzít na sebe závazky menšího rozsahu.

42 Srovnání obou dohod tudíž odhaluje postupné posílení intenzity spolupráce, k níž se strany zavázaly.

43 Navíc, jak připomíná Komise, v době přijetí článku 4 dohody o spolupráci nebyly ještě všechny členské státy Kartagenské dohody smluvními stranami GATT z roku 1947. Jak na to poukázal Soudní dvůr v bodě 57 výše citovaného rozsudku Van Parys ve věci rámcové dohody o spolupráci, úmyslem stran této rámcové dohody přitom bylo rozšířit použití systému vypracovaného v rámci GATT z roku 1994 na členské státy Kartagenské dohody, aby jim byl přiznán prospěch z doložky nejvyšších výhod obsažené v čl. 1 odst. 1 GATT, aniž by byl změněn její dosah. Tatáž úvaha platí rovněž pro dohodu o spolupráci, jelikož ze znění článku 4 této dohody evidentně nevyplývá vůle smluvních stran přiznat třem členským státům Kartagenské dohody, které ještě nebyly členy GATT z roku 1947, obchodní oprávnění jdoucí nad rámec těch, která uvedené smluvní strany přiznaly svým partnerům z GATT.

44 Z toho vyplývá, že rozhodnutí Soudního dvora ve výše citovaném rozsudku Van Parys, co se týče neexistence přímého účinku doložky nejvyšších výhod obsažené v rámcové dohodě o spolupráci, platí i pro článek 4 dohody o spolupráci.

45 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět, že článek 4 dohody o spolupráci, schválené nařízením č. 1591/84, nepřiznává jednotlivcům práva, která by mohli uplatňovat u soudů členského státu.

K nákladům řízení

46 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Článek 4 Dohody o spolupráci mezi Evropským hospodářským společenstvím na jedné straně a Kartagenskou dohodou a jejími členskými státy, Bolívií, Kolumbií, Ekvádorem, Peru a Venezuelou, na straně druhé, schválené nařízením Rady (EHS) č. 1591/84 ze dne 4. června 1984, nepřiznává jednotlivcům práva, která by mohli uplatňovat u soudů členského státu.

Podpisy.